

ADAY ÖĞRETMENLERİN ALAN EĞİTİMİNDE WEB GÜNLÜKLERİNİN (BLOG'LARIN) KULLANILMASI

Arş. Gör. Turgay Baş

Hacettepe Üniversitesi, Bilgisayar ve Öğretim
Teknolojileri Eğitimi Bölümü

Yrd. Doç. Dr. Hakan Tüzün

Hacettepe Üniversitesi, Bilgisayar ve Öğretim
Teknolojileri Eğitimi Bölümü

Özet

Bu çalışmada Ankara'daki büyük bir araştırma üniversitesindeki BÖTE (Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi) bölümünde 2006 Güz döneminde verilen "Okul Deneyimi II" dersinde Web günlüklerinin kullanılması ele alınmaktadır. Okul Deneyimi II dersi, öğretmen adaylarının öğrenme-öğretme süreci içinde bir uygulama okulunda ağırlıklı olarak gözlem ve ek olarak öğretmenlik uygulaması yapması için planlanmış bir derstir. Bu ders kapsamında aday öğretmenler uygulama okulunda dönem boyunca yaşadıkları deneyimleri Web günlüklerine aktarmışlardır. Web günlüğünün derste kullanılması için takip edilen pedagojik yaklaşımlar, Web günlüğü kullanımının derste ve öğrenciler üzerindeki etkileri ve uygulama sorunları bu çalışmada ele alınan konular arasındadır.

Anahtar Kelimeler: Blog, Web günlüğü, Öğretmen yetiştirme, Eğitimde yeni teknolojiler

Abstract

This study examines blog use in "School Experience II" course given during the 2006 Fall semester in a Computer Education and Instructional Technology (CEIT) Department at a major research university in Ankara. "School Experience II" is a course in which teacher candidates observe teaching and learning activities in a real world classroom context. In this course teacher candidates documented their experience through a Weblog. This study reports the pedagogical approaches followed to integrate Weblog into the course, the impact of Weblogs on students and the course, and difficulties encountered.

Keywords: Blog, Weblog, Teacher education, Emerging technologies in education

Giriş

Web'te tutulan kayıt anlamına gelen Weblog kelimesinin kısaltması olarak kullanılan ve Web günlüğü olarak ifade edilen blog kavramının ilk kullanımı 90'lı yılların sonlarına denk gelmektedir. Yine ilk Web günlüğü örnekleri de aynı tarihlere rastlamaktadır. Yazılım geliştirici Dave Winer'ın 1997 yılında oluşturduğu ve çeşitli konu başlıklarında haberleri yazmaya başladığı Web günlüğü şu an için İnternet üzerindeki en uzun soluklu günlük olma özelliği de taşımaktadır (Nardi, Schiano, Gumbrecht, & Swartz, 2004).

Nardi ve arkadaşları Web günlüğünü İnternet üzerinden gönderilen mesajların tarihsel olarak arşivlenmesi olarak ifade etmektedirler. Hernandez (2004) ise Web günlüklerini, bireylerin düşüncelerini yazmaları ve diğerlerinin bu düşünceleri okuyabilmeleri ve bu düşünceler hakkındaki kendi yorumlarını yapabilmeleri için tasarlanan bir İnternet sitesi olarak açıklamaktadır. Bu açıklamalar ışığında ve literatürün genel olarak kabul ettiği haliyle Web günlüğü, bireylerin herhangi bir konu hakkında duygu ve düşüncelerini aktardıkları, diğer kişilerin İnternet üzerinden bu duygu ve

düşünceleri okuyup kendi yorumlarını ekleyebildikleri ve tüm bu yazıların konu başlıkları altında, tarihsel olarak arşivlendiği sanal bir paylaşım ve etkileşim ortamıdır.

90'lı yılların sonunda ilk defa ortaya çıkmış olmasına karşın çok kısa bir sürede yaygınlaşan Web günlükleri günümüzde eğitim de dahil olmak üzere birçok alanda geniş bir kullanıcı kitlesine ulaşmış durumdadır. Bu hızlı yayılımın sebepleri arasında Web günlüklerinin tasarımının, erişiminin ve kullanımının oldukça kolay olması yer almaktadır. (Quible, 2005; Godwin-Jones, 2003; Nardi et al., 2004; West, Wright, Gabitas, & Graham, 2006)

Bireylerin herhangi bir HTML ve benzeri programlama dili bilgisi olmasına ya da dosya transferi için herhangi bir FTP programı kullanmasına gerek olmadan Web günlükleri tasarlamasını sağlayan araçlar sayesinde teknik bilgi donanımına sahip olmayan kişiler de çok kısa bir sürede kendi Web günlüklerini oluşturabilmektedir. Web günlüklerinin ilk oluşturma süreci gibi, yeni yazıların ve yorumların eklenmesiyle sürekli güncellenmesi de oldukça kolay ve hızlıdır. Herhangi bir yerden ve herhangi bir bilgisayardan İnternete bağlanan bir kişi, yazarı olduğu bir Web günlüğüne yeni yazılar yazabilir ya da bir başka Web günlüğünü takip edebilir ve yazılara yorum ekleyebilir.

Bir Web günlüğünde yazılar en yeniden başlamak üzere oluşturulma tarihine göre sıralanmakta ve hafta, ay gibi belirli zaman dilimlerine göre gruplandırılmaktadır. Diğer kullanıcılar tarafından eklenen yorumlar ise her yazının altında yine sıralı olarak bulunmaktadır. Web günlüklerinin bu yapısı kullanıcılar tarafından takibini kolaylaştırıyor olmasının yanı sıra tüm bu yazıların kayıt altında tutuluyor olması bakımından gerektiğinde kullanılabilir bir kaynak olma özelliği de taşımaktadır.

Diğer alanlardaki yayılımına paralel olarak Web günlüklerinin eğitimde kullanılması da son birkaç yıl içinde hızlı bir artış göstermeye başlamıştır. Hem tasarlayan kişiye hem de kullanan kişiye kolaylık sağlayan Web günlükleri eğitimde kullanılmakta olan uzaktan eğitim uygulamalarına geçiş için oldukça uygun bir ortam olarak görülmektedir. Öğrencilerle iletişim kurmak, tartışma ve paylaşım yolu ile öğrencilerin kendi aralarındaki etkileşimi sağlamak, öğrenilenleri pekiştirmek, farklı bakış açılarını yakalayabilmek gibi artılarından dolayı eğitimde kullanımı her geçen gün artmakta ve eğitimde kullanımı açısından, sağladığı kolaylıklar sebebiyle statik Web sayfaları ve tartışma forumları gibi diğer Web uygulamalarının bir adım önüne geçmektedir.

Uygulama

2006-2007 Güz döneminde Hacettepe Üniversitesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi bölümünde Okul Deneyimi II dersi kapsamında, öğretmen adaylarının yapmış oldukları gözlemleri aktarmaları, diğer arkadaşlarının gözlemlerini paylaşmaları ve yapacakları yorumlar ile bu gözlemler üzerine tartışmaları amacıyla Web günlüğü kullanılmıştır. Bu dersin gereği olarak Ankara ili dahilinde

bir meslek lisesinde bilgisayar derslerine stajyer öğrenci olarak katılan ve dersi, dersin işlenişini, öğrencileri ve ders öğretmenini gözlemleyen öğretmen adayları oluşturulan Web günlüğünde yapmış oldukları gözlemleri birbirleriyle paylaşmışlardır (Şekil 1).

Şekil 1: Bir öğrencinin Web günlüğünden bir kesit.

Son sınıf öğrencileri gözlem amacıyla haftada en az 4 ders saati süresince uygulama okulunda, bir saatlik Okul Deneyimi II kuramsal dersi için de öğretim elemanının katılımıyla her hafta bir araya gelmişlerdir. Kuramsal ders için haftalık toplantılar öncesinde dersi alan öğrencilerden ders kapsamında oluşturulan Web günlüğüne o haftaki deneyimlerini yazmaları, diğer arkadaşlarının deneyimlerini okumaları ve istedikleri mesajlara yorum eklemeleri istenmiştir. Kuramsal ders saatinde yapılan haftalık toplantılarda ise Web günlüğünde paylaşılan konular ışığında yüz yüze tartışma ortamı sağlanmıştır. Ayrıca yine bu toplantılarda, Web günlüğünde o hafta paylaşılan deneyimlerden üç ya da dört tanesi ele alınıp ayrıntılı olarak tartışılmıştır.

Dönem sonunda öğrencilerden istenen yansıma raporlarında öğrencilere yöneltilen açık uçlu sorularla ders kapsamında Web günlüğünün kullanılması sürecini değerlendirmeleri istenmiştir.

Sonuç

Öğrencilerin bu açık uçlu sorulara vermiş oldukları cevaplar analiz edildiğinde tamamına yakınının Okul Deneyimi II dersi kapsamında Web günlüğü kullanımına yönelik olumlu tutumları dikkati çekmektedir.

Çoğunluğun daha önceden Web günlüğü deneyimi olmamasına rağmen birkaç öğrenci dışında Web günlüğünün kullanımında sıkıntı çekilmediği görülmüştür.

Öğrencilere yöneltilen Web günlüğünün kullanımının yararlı ve yararlı olmayan yönlerine ilişkin sorulara cevaben verilen ifadelerde yazılan yazı ve yorumların bir kontrol mekanizmasından geçmiyor oluşuna ve yanlış bir şey yazıldığında düzeltme imkanının olmamasına değinen iki öğrenci dışında yararlı olmayan bir yöne dikkat çekilmezken yararlı bulunan yönler, öğrencilerin cevapları ışığında şu şekilde sıralanabilir:

- Bireylerin yaşamış oldukları deneyimleri rahatça ve kolaylıkla paylaşabiliyor olması
- Öğrencilerin değerlendirilmesi açısından dersin öğretim elemanına katkı sağlaması
- Diğer gözlem ve deneyimlerin okunabilmesi ve bu deneyimlerin kendilerine katkı sağlaması
- Haftalık toplantıların daha verimli geçmesini sağlaması
- Eleştirel düşünme, yazılı ifade, dilin kullanımı gibi konularda kişisel gelişime imkan vermesi
- Kendi deneyiminin anamlanmasına, öğrenmenin pekiştirilmesine ve kalıcılığın sağlamasına yardımcı olması
- Erişim ve kullanım kolaylığının olması
- Zaman tasarrufu sağlaması
- Deneyim ve gözlemlerin birada tutulduğu bir arşiv olması; bu arşive istenildiği zaman ulaşılabilir olması
- Öğrencinin derse aktif katılımını ve etkileşimli bir öğrenme ortamının oluşmasını sağlaması
- Öğrencinin dersle ilgili motivasyonun artmasını sağlaması
- Üst düzeyde teknik bilgi donanımı gerektirmemesi

Öğrenciler yansıma raporlarında özellikle diğer deneyimleri paylaşma imkanı bulmuş olmalarının, aynı ya da benzer olayların farklı bakış açılarından nasıl görüldüğünü fark etmeleri ve başkalarının yaşamış olduğu fakat kendilerinin yaşama fırsatı bulamadığı deneyimler hakkında bilgi edinmeleri bakımından oldukça yararlı olduğunu vurgulamışlardır. Bu imkan sayesinde hem kendi

deneyimlerinden hem de diğerlerinin deneyimlerinden daha fazla faydalanabildiklerini ifade etmişlerdir. Öğrenciler Web günlüğü dışında da deneyimleri hakkında arkadaşlarıyla konuştuklarını ancak bunun hem zaman hem kişi olarak sınırlı kaldığını ve ders kapsamında Web günlüğü kullanmamış olsalardı bu sınırlılıktan dolayı birçok kişinin deneyimlerini paylaşma imkanı bulamayacaklarını ve bu dersle ilgili kendi yaşantılarının da daha yüzeysel kalacağını ifade etmişlerdir.

Yine öğrencilere yönlendirilen bir başka soruya cevap niteliğinde, büyük çoğunluğunun kendi öğretmenlik yaşantılarında Web günlüğünü kullanmayı düşündüklerini ifade etmiş olmaları Web günlüğünün kullanımına ilişkin olumlu tutumlarının bir başka göstergesidir.

Tartışma

Elde edilen bu sonuçlar göstermektedir ki Web günlüğünün eğitimde kullanılması olumlu sonuçlar vermektedir. West ve arkadaşlarının (2006) yapmış oldukları çalışmada da vurguladıkları gibi gerekli ön koşulların sağlanması durumunda eğitimde Web günlüklerinin kullanılması oldukça faydalı olacaktır. Yapmış olduğumuz çalışmada öğretim elemanının Web günlüğünün teknik ve öğretimsel boyutlarında ön hazırlığının ve bilgisinin olması, Web günlüğünün öğretimsel tasarım içinde iyi bir yere oturtulmuş olması, sürecin iyi planlanması ve uygulanması ve öğrencilerin Web günlüğü uygulamasına adapte olmalarının sağlanması sayesinde katılımcıların hemen hemen tamamından olumlu dönütler alınmıştır. Dönem başında Web günlüğü hakkında çok az bilgisi olan öğretmen adaylarının dönem sonunda kendi öğretmenlik yaşantılarında Web günlüğü kullanmayı düşünüyor olduklarını ifade etmeleri, Web günlüklerinin eğitimde daha çok ve daha çeşitli şekillerde kullanılması için cesaret verici bir durumdur.

Kaynakça

- Hernandez, P. (2004). Blogs, threaded discussions accentuate constructivist teaching. *Distance Education*, 8(24), 4.
- Nardi, B., Schiano, D., Gumbrecht, M., & Swartz, L. (2004). "I'm blogging this": A closer look at why people blog. Manuscript submitted for publication.
- Quible, Z. K. (2005). Blogs: A natural in business communication courses. *Business Communication Quarterly*, 68(1), 74-77.
- Godwin-Jones, B. (2003). Blogs and wikis: Environments for on-line collaboration. *Language Learning & Technology*, 7(2), 12-16.
- West, R. E., Wright, G. W., Gabbitas, B., & Graham, C. R. (2006). Reflections from the introduction of blogs and RSS feeds into a preservice instructional technology course. *TechTrends*, 50(4), 54-60.